

Bàlsam

Un relat de: [pèrdix](#)

L'havia estès sobre la taula metàl·lica que tenia al soterrani de casa seva i no se'n sabia avenir que ella, tan plena de vida fins feia poques hores, hagués acabat els seus dies d'una manera tan sobtada. L'Arcadi va mirar de nou el rostre estimat, li acarona el cap amb una dolcesa infinita i es disposà a treballar amb les mans segures que donen tants anys dedicats a l'ofici d'embalsamador.

Tenia un bon equipament a casa ja que, aprofitant els coneixements laborals, es guanyava un sobresou practicant la taxidèrmia, embalsamant animals, per encàrrec, a caçadors, col·leccions particulars i fins i tot algun museu.

Es col·locà els guants de làtex i la començà a netejar preparant-la per a la feina posterior. Mentre movia l'esponja mullada amunt i avall va recordar, de nou, com havia anat tot plegat.

La Lluïsa havia estat el primer amor de l'Arcadi o per a no despertar confusió, la primera dona, aleshores una nena de dotze anys, a la que havia estimat i desitjat. Junts havien fet el salt de la infància a l'adolescència i ella li havia ajudat a desxifrar el sentit d'aquell salvatge batibull hormonal que convertia, en un tres i no res, la nena cridanera i bleada de les trenes, en una diana dels atacs indiscriminats de desigs, pensaments i neguits durant totes les hores del dia.

Però no havia passat res entre ells, ni tan sols un petó seriós, una mà agafada, una abraçada furtiva o una magrejada d'amagat. L'Arcadi s'havia sentit davant d'ella com es sent algú que vol saltar, lligat amb un arnès, des de dalt d'un pont, té el buit davant, la seguretat que li donen les cordes, només necessita saltar i gaudir, però la por impedeix fer el pas decisiu. Tothom passa aquest neguit i finalment acaba deixant-se anar però l'Arcadi sempre acabava reculant, la paraula decisiva, el gest imprescindible, el detall definitiu quedava aturat, suspès en el punt previ a l'execució. Amb els anys l'Arcadi es va convèncer que no arribar a assolir aquell amor amb plenitud, l'havia condicionat, en gran part, en la majoria de les relacions de l'etapa adulta. De tota manera, és ben cert que ningú ha tingut mai dues vides per a comparar i treure conclusions sobre els errors de la primera

Amb dos dits, palpà la zona del coll cercant el punt exacte on havia d'actuar. Un cop identificat, amb un cop precís de bisturí va fer una breu incisió a la zona escollida, amb un separador apartà, amb cura, les capes de grassa i múscul i, com només fan els bons professionals, introduí els dits cercant el paquet neurovascular on es troba inclosa l'artèria caròtida. Amb els anys s'aprèn a diferenciar, només pel tacte, el veritable paquet de la munió de músculs, nervis i venes que recorren la zona i amb un destre moviment el va exterioritzar. Amb compte, va separar l'artèria caròtida de la vena jugular interna, la subjectà amb una pinça, va introduir una petita cànula a l'interior de l'artèria en direcció al cor i la fixà amb una pinça diefenbach. La feina estava sortint perfecte.

Un cop van sortir de l'escola no havia tornat a veure la Lluïsa. Durant molts anys ella va continuar ocupant amb força una parcel·la important del seu cor, però la distància i els nous estímuls, com es natural, van anar relegant la seva història incompleta a l'oblit.

La va tornar a veure, casualment, un dia pel barri. Tenien vint i un anys. Ella havia canviat força però encara mantenia la vivacitat de quan era una nena. Durant una estona van estar xerrant i ella va explicar-li, riallera, que en una setmana es casava, que potser sí que era molt jove, però el que sentia pel qui havia de ser el seu marit era molt especial, sentia que aquell home havia de ser seu per a tota la vida. I per que esperar, no es veritat? L'Arcadi, encara solter, vivint quasi com un infant, posposant tant com podia la introducció plena en el món adult, es va sentir de sobte molt desemparat, estrany, gelós. Però va ser tan sols un breu instant. Va felicitar-la de tot cor.

Mitjançant una petita bomba manual connectada a la cànula injectà, a poc a poc, el líquid conservant dins el sistema arterial. Amb una mà controlava la quantitat de líquid injectat mentre que amb l'altre comprovava la turgència del cos en rebre'l. La percepció del volum necessari d'injecció és més una qüestió d'intuïció i ofici que de mètode, un dels detalls que diferencia els bons embalsamadors dels mediocres. Amb mà sàvia realitzava petits massatges a les zones delicades per a desfer possibles coàguls i facilitar la difusió del conservant per tots els racons. Canviant la direcció de la cànula, va procedir, igualment, a la injecció de conservant en la zona facial i cranial

Un cop havia arribat al punt de màxima injecció de conservant en el sistema venós i arterial, calia buidar els sucors corporals que havien quedat emmagatzemats a les grans cavitats del cos. Per a aquesta operació s'empra una

espècie de petita espasa, anomenada tròcar, connectada a un sistema d'aire comprimit que xucla la barreja homogènia de teixits, sang i altres líquids corporals. Va agafar el tròcar i el clavà. Primer al cor, fent cercles per tot el múscul per a fer marxar la sang acumulada, després a la panxa, movent a munt i avall per a triturar les vísceres i poder aspirar al màxim tota la zona de pulmons, abdomen i intestins. Tota aquesta operació la va realitzar de manera perllongada i minuciosa ja que d'això depèn que en el futur no es puguin donar desagradables problemes de putrefacció o males olors. Al final, introduí formol en tota aquesta zona per a afavorir la conservació.

No la va tornar a veure fins uns anys més tard. Un dia que estava de visita a casa als pares se la va trobar pel carrer. També vivia fora del barri i també estava de pas. Tota una casualitat un altre cop. Estava molt guapa, radiant, alegre i molt embarassada. Era el primer fill i en un mes sortia de comptes. Havia trigat forces anys en tenir la criatura, cosa poc habitual a l'època, per què havia donat preferència a la seva carrera professional. Ara que la situació estava estabilitzada, amb el seu marit, sí, encara era el mateix, havien decidit que era el moment. Continuava tan enamorada com el primer dia. I l'Arcadi? L'Arcadi continuava tan perdut com el primer dia que va sortir de la infància, tan perdut com el dia que l'havia deixat de veure. Estava solter i treballava a la funerària com a embalsamador. Ella va riure, estranyada i una mica esgarrifada per l'originalitat de la professió. Bé, ella era infermera, per això, tractava els vius, amb problemes, angoixes i patiments, ell els morts, sense angoixes ni pors ni patiments, ella la mort possible, ell la mort concreta, despullada i crua. Es trobaven un a cada banda de l'agonia, es complementaven. Els va fer gràcia aquesta simetria especular.

Ell encara va sentir una punxada al cor després d'acomodar-se amb la vaguetat característica dels retrobaments atzarosos que ens connecten amb el passat.

La darrera part era purament estètica, realitzar els retocs finals. Un punt delicat, ja que de la correcte execució depenia la imatge que restaria per a ell durant la resta de la seva vida. Volia que cada vegada que baixés al soterrani la seva presència li recordés els moments deliciosos que havien passat junts.

En primer lloc procedí a taponar amb cotó els orificis per on es podia perdre líquid. Amb parsimònia i fredor professional es dedica a aquesta feina durant una estona. Després va cosir amb fil de cirurgia la boca i, amb l'ajut d'una mica de pega de contacte va aconseguir donar-li una expressió plàcida i optimista. Així és com volia recordar-la. Finalment, amb l'ajut d'unes falses lletilles, semblants a les típiques xinxetes, va donar una forma creïble als ulls.

La tercera vegada que la retrobà fou força trista. Ell s'havia retirat de la feina ja feia uns tres anys, però un cop per setmana encara tenia el costum d'anar a visitar als companys i amics de professió. L'Arcadi havia romàs solter tota la vida i recercava el calor de l'amistat forjada amb tants anys de convivència.

Des del bar la va veure sortint de les sales de vetlla. Anava tota vestida de negre, amb ulleres fosques, la seva cara reflectia tots els estralls que la vida solca a les persones i malgrat tot no va tenir cap dificultat en reconèixer-la. Lluïsa. Anava acompanyada per un noi de mitjana edat que sens dubte havia de ser el seu fill, tenia els mateixos ulls.

Malgrat que la situació no era la més adient per als retrobaments, l'Arcadi no es va poder estar d'anar a saludar-la i verificar que el difunt havia estat el seu marit. Efectivament, havia estat ell, una mort després d'una llarga malaltia. Ella no el va reconèixer a la primera ullada però es va alegrar d'haver-lo tornat a trobar i només amb aquest breu intercanvi de paraules l'Arcadi se n'adonà que ella havia patit en excés, es sentia molt sola, desamparada, derrotada i per sobre de qualsevol altre cosa se li va apoderar el sentiment de fer tot el que està en la seva mà per a estalviar-li la mínima engruna de patiment innecessari. Així li ho va fer saber amb les paraules, les mirades, amb la forma d'agafar-li la mà i la Lluïsa ho percebé, es sentí aixoplugada, reconfortada, l'Arcadi anava de cor.

Es va oferir a ajudar-la en allò que calgués i li deixà el telèfon amb l'esperança vague que ella decidís posar-se en contacte un cop recuperada.

I la Lluïsa va ser la responsable de la primera trobada no casual dels darrers cinquanta cinc anys, la primera trobada que no coincidia amb cap episodi especialment significatiu de la vida d'ella. El trucava per xerrar, per a desfogar-se, per a recuperar la il·lusió mitjançant el record de la infància, el record del que havia estat, per a ella també, el primer amor.

I una trucada va portar una trobada, una trobada una conversa sincera, una conversa sincera un somriure amb intenció, moltes trobades, moltes converses i molts somriures van portar una suau carícia, una suau carícia una dolça abraçada, l'abraçada el primer petó en quasi se

tanta anys i així, per la suma pausada i serena de petites rutines, sense adonar-se finalment acabaren compartint el mateix sostre.

Van decidir recórrer plegats el tram final de les seves vides, fins el final dels seus dies. I potser, potser, més enllà. S'ho van prometre.

La fase final de l'embalsamament consistia decidir la posició en què es volia deixar el cos per a tenir la imatge més fidel, o representativa, de quan estava viva. Aquest punt era molt delicat ja que podia fer baldera tota la feina feta. Després de rumiar una estona, mentre amb la mà l'anava pentinant, acaronent el cos, va decidir que la millor manera de recordar-la era estirada i relaxada, com ho havia fet tants cops en tots els anys que finalment havia passat al seu costat.

De sobte, es va obrir la porta del soterrani

- Com va la feina, Arcadi? Portes tot el matí enfeinat.

- Caram, Lluïsa, m'has espantat! Aconseguiràs que em talli!- va dir l'Arcadi, fent un posat mig emprenyat. En l'any que feia que vivien junts no havien tingut la més petita discussió.

La Lluïsa va donar-li un copet ritual a l'espatlla, l'agafà per la cintura i observà la feina que havia fet.

- Has deixat la Laika perfecte, sembla que hagi de venir corrents a llepar-te la mà.

- Sí, pobreta. Ha estat la meva companya fidel durant els darrers quinze anys - va dir amb els ulls una mica vidriosos, mentre l'acaronava per enèsima vegada en aquell matí- els arribes a estimar tant com a les persones a aquests animals.

La Lluïsa, commoguda, sol·licita, li va fer un lleu petó a la galta.